

NOTITIE

Gemeente Nijmegen
t.a.v. dhr. L. Klaassen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

DATUM: 24 juli 2020
ONS KENMERK: 20-0631/20.06812/JanDaa
UW KENMERK: VPL 289211
AUTEUR: J. Daamen
PROJECTLEIDER: G. Hoefsloot
STATUS: versie 1
CONTROLE: G. Hoefsloot

Quickscan Wet natuurbescherming Molenweg 9-23A, Nijmegen

De gemeente Nijmegen is voornemens om een Aldi supermarkt met parkeerplaats aan de achterzijde van de Molenweg 9-23A in Nijmegen te realiseren. Bureau Waardenburg heeft op basis van een oriënterend veld- en bronnenonderzoek de effecten van deze ingreep beoordeeld in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb).

Conclusie

De conclusie is samengevat in tabel 1. In het plangebied komen waarschijnlijk diverse soorten grondgebonden zoogdieren voor. Voor de betreffende soorten geldt in de provincie Gelderland een vrijstelling van verbodsbepalingen als werkzaamheden plaatsvinden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling. Geadviseerd wordt om in het kader van de Zorgplicht maatregelen te nemen om negatieve effecten op deze soorten te beperken.

Het plangebied heeft een functie als foerageergebied voor huismus. Om te voorkomen dat er essentieel foerageergebied verloren gaat moeten foerageermogelijkheden tijdens de uitvoering en na afronding van het project behouden blijven. Bij de uitvoering van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van broedende vogels om overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb te voorkomen. Voor andere beschermde soorten heeft het plangebied geen essentiële betekenis of zijn negatieve effecten van de voorgenomen ingreep uitgesloten.

Effecten op beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden en Natuur Netwerk Nederland) en houtopstanden zijn uitgesloten (beoordeling stikstofdepositie is geen onderdeel van deze notitie).

Tabel 1 Samenvatting Wnb beschermde soorten Molenweg 9-23A Nijmegen.

Soortgroep	Functie plangebied	Risico op negatieve effecten	Overtreding Wnb	Ontheffing Wnb nodig	Nader onderzoek / maatregelen
Planten	Geen	nvt	nvt	nvt	nvt
Ongewervelden	Geen	nvt	nvt	nvt	nvt
Vissen	Geen	nvt	nvt	nvt	nvt
Amfibieën	Geen	nvt	nvt	nvt	nvt
Reptielen	Geen	nvt	nvt	nvt	nvt
Grondgebonden zoogdieren	Leefgebied (muizen/egel)	Ja	Nee, vrijstelling	Nee	Maatregelen
Vleermuizen	Foerageergebied en vliegroute	Nee	Nee	Nee	Nee
Jaarrond beschermde nesten	Foerageergebied huismus	Ja	Mogelijk	Nee indien maatregelen worden getroffen	Maatregelen
Overige soorten vogels	Leefgebied	Ja	Mogelijk	Nee indien maatregelen worden getroffen	Maatregelen

Toelichting

Plangebied

Het plangebied bevindt zich achter de Molenweg 9-23A te Nijmegen (figuur 1). In het plangebied is geen bebouwing of water aanwezig. In het noordelijk deel bevindt zich een parkeerterrein en grasveld (figuur 2). Het grasveld is de voormalige locatie van het wijkcentrum De Driesprong dat ruig begroeid is met onder andere distel, grijskruid, zevenblad en boerenwormkruid. Het parkeerterrein is omringd door enkele esdoorns (figuur 3). Aan de westkant van het grasveld ligt een verhard speel-/sportveld. Deze wordt van het grasveld gescheiden door een fiets-/voetpad (figuur 4). Achter het speelveld groeien verschillende struiken (figuur 5). Aan de westkant van het plangebied wordt het plangebied begrensd door de Bremstraat en de Clematisstraat. Langs de Clematisstraat staan enkele zomereiken (figuur 6) en hier ligt ook een speeltuin. Deze speeltuin is onderdeel van het plangebied. De speeltuin bestaat uit kort gemaaid gras met speeltoestellen. Langs de randen zijn groenvakken aanwezig met verschillende soorten struiken zoals laurierkers, beuk, robinia en liguster en bomen als beuk en zomereik (figuur 8). Het fietspad en voetpad dat vanuit de Fuchsiastraat richting de Clematisstraat loopt

wordt veel gebruikt door omwonenden en bezoekers van het winkelcentrum aan de Molenweg.

Figuur 1 Ligging plangebied aangegeven met rode lijn (Esri Nederland, Community Map Contributors | Esri Nederland, beeldmateriaal.nl | Esri Nederland, Kadaster | Esri Nederland, AHN).

Figuur 2 De voormalige locatie van winkelcentrum De Driesprong begroeid met hoge kruiden. Links op de achtergrond is het parkeerterrein zichtbaar.

Figuur 3 Parkeerterrein omringd door esdoorns.

Figuur 4 Verhard speelveld met voetpad. Aan de linkerkant scheiden bomen (met name beuk) het speelveld van de speeltuin.

Figuur 5 Heesterbegroeiing achter het verharde speelveld.

Figuur 6 Zomereiken langs de Clematisstraat met links de speeltuin.

Figuur 7 Speeltuin met om de speeltuin groenvakken met struiken en bomen.

Voorgenomen ingreep

Informatie over de voorgenomen ingreep is aangeleverd door de gemeente Nijmegen. Het plan is weergegeven in figuur 8. Op de locatie van het verharde speelveld wordt een Aldi supermarkt gerealiseerd. Het grasveld en de parkeerplaats worden samen tot een groot parkeerterrein ontwikkeld. Er worden enkele bomen gekapt en er worden weer bomen teruggeplaatst. De speeltuin wordt kleiner en het verharde speelveld komt in de speeltuin te liggen. Hiervoor dienen ook enkele bomen gekapt te worden. In figuur 8 is met rode kruisjes aangegeven welke bomen gekapt gaan worden. Donkergroene bomen zijn bomen die behouden blijven en lichtgroene bomen zijn bomen die aangeplant worden.

Figuur 8 Nieuwe situatie plangebied. Rode kruisjes geven bomen aan die gekapt worden. Donkergroene bomen zijn bomen die behouden blijven en lichtgroene bomen zijn bomen die in de nieuwe situatie geplaatst worden.

Wettelijk kader

Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van de soortenbescherming zoals opgenomen in de Wnb. Bij toepassing van de Wnb worden drie beschermingsregimes onderscheiden: *Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn*, *Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn* en *Beschermingsregime andere soorten*. Voor een aantal landelijk algemeen voorkomende soorten amfibieën en grondgebonden zoogdieren van het *Beschermingsregime andere soorten* heeft de provincie een vrijstelling van verbodsbepalingen verleend voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Voor andere beschermde soorten geldt geen vrijstelling en kan een ontheffing nodig zijn als de werkzaamheden leiden tot overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb.

Natura 2000-gebieden

Het plangebied maakt geen deel uit van een Natura 2000-gebied en ligt hemelsbreed op ongeveer 1,75 kilometer afstand van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Rijntakken. De ingreep veroorzaakt geen aantasting van relevante soorten en begroeiingen in Natura 2000-gebieden (bijvoorbeeld als gevolg van geluid, trilling etc.). Significante negatieve

effecten op Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten. Een beoordeling van effecten van stikstofdepositie op beschermde gebieden maakt geen onderdeel uit van dit rapport.

Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN; in Gelderland bestaande uit het Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszones). Op grond van de aard van de ingreep en afstand tussen NNN en plangebied zijn effecten op het NNN uitgesloten.

Houtopstanden

Het plangebied bevindt zich in de bebouwde kom van Nijmegen. De regels ten aanzien van houtopstanden (hoofdstuk 4 van de Wnb) zijn daarom niet van toepassing.

Methodiek onderzoek

Voorliggende toetsing in het kader van de Wnb is opgesteld op basis van een eenmalig veldbezoek en de huidige ter beschikking staande kennis en inschattingen van deskundigen. Effecten zijn bepaald en beoordeeld op basis van de mogelijke functie van het plangebied voor beschermde soorten en de voorgenomen ingreep.

In deze notitie zijn de volgende werkzaamheden getoetst:

- Bouwrijp maken van het plangebied;
- Bouw van Aldi supermarkt en aanleg nieuw parkeerterrein;
- Verkleinen speeltuin en realiseren speelveld in speeltuin;
- Kappen enkele bomen en struiken.

Voor een actueel overzicht van beschermde soorten die *in de regio* voorkomen is het Stappenplan Wet natuurbescherming gemeente Nijmegen (Bureau Waardenburg, 2019) geraadpleegd. Hierin is een overzicht opgenomen van beschermde soorten van de Wnb die in de gemeente voorkomen met hun verspreiding. De gegevens zijn afgeleid van gegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) uit de periode 2014-2019. Voor voorliggend onderzoek is de NDFF geraadpleegd voor de meest actuele gegevens. Hierbij is uitgegaan van een zoekgebied met een straal van ca. 500 meter om het plangebied.

Het plangebied is op 6 juli 2020 door een ecooloog bezocht. Tijdens de inspectie is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten en de geschiktheid van het plangebied voor beschermde soorten. Op basis van locatiekenmerken en *expert judgement* is beoordeeld of het plangebied geschikt is voor de in de regio voorkomende beschermde soorten. De bomen zijn vanaf de grond geïnspecteerd op verblijf- en nestplaatsen voor vleermuizen en vogels. Het plangebied is geïnspecteerd op geschikte groeiplaatsen voor beschermde soorten planten en leefgebied en verblijfplaatsen van fauna.

Functie van het plangebied voor beschermde soorten

Voor de soortgroepen vissen, amfibieën en reptielen heeft het plangebied geen functie omdat geschikt biotoop ontbreekt en omdat het plangebied geheel is omgeven door

bebouwing en wegen en daardoor geïsoleerd is van leefgebieden in de omgeving. Bovendien zijn er geen waarnemingen van beschermde soorten van deze groepen in het plangebied en directe omgeving bekend (NDFP 2020). De soortgroepen vissen, amfibieën en reptielen worden niet verder behandeld in deze notitie.

Het plangebied is beoordeeld op betekenis voor beschermde soorten planten, ongewervelden, grondgebonden zoogdieren, vleermuizen en vogels.

Planten

In de omgeving van het plangebied komt de beschermde wilde averuit voor (*Beschermingsregime andere soorten*). Voor de wilde averuit is het plangebied niet geschikt, de soort groeit op droge oeverwallen, rivierduinen, zandige dijken en langs spoorlijnen. De wilde averuit is tijdens het veldbezoek niet gevonden. Uit het plangebied en directe omgeving zijn geen waarnemingen bekend van andere beschermde plantensoorten. Op grond van verspreidingsgegevens en het veldonderzoek wordt geconcludeerd dat het plangebied géén functie heeft voor beschermde plantensoorten.

Ongewervelden

Op ruim 1 km afstand van het plangebied zijn waarnemingen bekend van de dagvlinder grote vos (*Beschermingsregime andere soorten*). Waardplanten van de grote vos zijn iep, zoete kers en wilgen. Deze boomsoorten zijn niet aanwezig in het plangebied. Het plangebied heeft daarom geen functie voor de grote vos. Andere beschermde soorten ongewervelden komen in de omgeving van het plangebied niet voor en geschikt leefgebied voor beschermde soorten ongewervelden is niet aanwezig in het plangebied. Op grond hiervan wordt geconcludeerd dat het plangebied géén functie heeft voor beschermde soorten ongewervelden.

Grondgebonden zoogdieren

In de omgeving zijn waarnemingen bekend van bunzing en steenmarter (*Beschermingsregime andere soorten*). Het plangebied is mogelijk onderdeel van het foerageergebied van de steenmarter. De dieren kunnen jagen op vogels en muizen en voedselresten vinden van mensen. Het plangebied heeft geen essentiële foerageerfunctie voor de steenmarter omdat er in de omgeving voldoende alternatieve foerageerlocaties zijn. Voor de bunzing en andere beschermde soorten die in de gemeente voorkomen waarvoor geen vrijstelling geldt (o.a. wezel, hermelijn, eekhoorn, bever, das) is er in het plangebied geen geschikt leefgebied of is het plangebied ongeschikt als leefgebied door de geïsoleerde ligging en gebruiksfunctie.

Het plangebied is geschikt leefgebied voor algemeen voorkomende kleine zoogdieren zoals egel, bosmuis en huisspitsmuis. Voor deze soorten geldt een vrijstelling voor overtreding van verbodsbepalingen bij ruimtelijke ingrepen.

Vleermuizen

In de omgeving komen o.a. de soorten gewone- en ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger voor (*Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn*). Verblijfplaatsen zijn in

het plangebied niet aanwezig omdat bebouwing ontbreekt en de bomen geen geschikte holten en spleten hebben.

Het plangebied maakt waarschijnlijk onderdeel uit van het foerageergebied van vleermuizen. Omdat het een relatief klein plangebied is en in de omgeving foerageergebied in ruime mate aanwezig is in de vorm van parken en tuinen is een essentiële foerageerfunctie voor vleermuizen uitgesloten. In het plangebied zijn enkele rijen bomen aanwezig, welke mogelijk onderdeel zijn van een vliegroute. Deze functie zal niet essentieel zijn, omdat er in de omgeving van het plangebied voldoende alternatieve verbindende elementen zijn in de vorm van gebouwen en groen.

Vogels

Uit de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van de volgende soorten waarvan de nestplaats jaarrond beschermd is¹: boomvalk, gierwaluw, grote gele kwikstaart, huismus, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer en steenuil. Voor deze soorten zijn in het plangebied geen geschikte nestplaatsen aanwezig. In de bomen in het plangebied zijn geen geschikte nesten voor deze soorten waargenomen. In de woonhuizen rondom het plangebied broeden huismussen en gierzwaluwen (Hoefsloot, 2017). Voor de gierzwaluwen heeft het plangebied geen functie als foerageergebied. De gierwaluw jaagt hoog boven bebouwing en beplanting op insecten. De huismussen foerageren in de directe omgeving van de woningen waarin ze broeden o.a. in de tuinen van de woningen. In 2017 is vastgesteld dat de mussen ook voedsel verzamelen rondom de winkels dat door mensen wordt achtergelaten. De mussen zullen in de broedperiode ook het plangebied gebruiken als onderdeel van het foerageergebied. De vogels kunnen op verschillende plaatsen kruiden en insecten vinden. Mogelijk is het plangebied essentieel foerageerbiotoop voor een deel van de huismuspopulatie.

Het plangebied is geschikt leefgebied voor soorten vogels waarvan de nestplaats niet jaarrond beschermd is (bijvoorbeeld roodborst, houtduif en merel).

Effecten van de ingreep

Planten

Het plangebied heeft geen functie voor beschermde soorten planten. Effecten op beschermde plantensoorten zijn uitgesloten.

Ongewervelden

Het plangebied heeft geen functie voor beschermde soorten ongewervelden. Effecten op beschermde soorten ongewervelden zijn uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied heeft in de huidige situatie mogelijk een functie als foerageergebied voor de steenmarter. De ingreep leidt tot een beperkte afname van oppervlakte en kwaliteit van foerageergebied. Er gaat geen essentieel foerageergebied verloren.

¹ Op grond van door het voormalige ministerie van LNV verstrekte handreikingen worden nesten van de volgende soorten als jaarrond beschermde nestplaatsen beschouwd: boomvalk, buizerd, gierwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief, zwarte wouw.

Verschillende soorten muizen en de egel zullen een deel van hun leefgebied verliezen. Voor deze soorten geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en is geen ontheffing nodig. Het betreft algemeen voorkomende soorten (lokaal, regionaal en landelijk) en het aantal dieren dat potentieel gemoeid is met de (lokale) ingreep is beperkt. De huidige staat van instandhouding van deze soorten komt door de ingreep niet in het geding.

Vleermuizen

Het plangebied heeft geen verblijfsfunctie voor vleermuizen. Het plangebied heeft mogelijk wel een functie als foerageergebied. Effecten op foerageermogelijkheden zijn te verwaarlozen. Het grootste deel van het plangebied zal geschikt blijven als foerageergebied en het plangebied maakt maar een klein deel uit van het totale foerageergebied van vleermuizen. De ingreep zorgt niet voor aantasting van een essentiële vliegroute. Na de ingreep blijven er op diverse plaatsen in het plangebied geleidende structuren aanwezig in de vorm van gebouwen en groen.

Vogels

Het plangebied heeft geen functie als nestplaats voor soorten vogels met een jaarrond beschermd nest. Er is een risico dat de foerageermogelijkheden voor de huismus afnemen door de ingreep. Het grasveld op de voormalige locatie van het wijkcentrum biedt de mussen nu tijdens het broedseizoen foerageermogelijkheden en dit veld wordt in de nieuwe situatie verhard. Een deel van het huidige foerageergebied blijft behouden (o.a. de speeltuin en groene randen). Het is met de huidige kennis niet duidelijk of de ingreep zorgt voor aantasting van essentieel foerageergebied. Om een risico op aantasting van essentieel foerageergebied van de huismus te voorkomen adviseren we om maatregelen te nemen die zorgen van behoud aan foerageergebied.

De voorgenomen ingreep in het plangebied kan zorgen dat broedgevallen van algemene vogelsoorten in de bomen en haag vernietigd of verstoord worden.

Andere beschermde soorten

Negatieve effecten op andere beschermde soorten als gevolg van de voorgenomen ingreep zijn uitgesloten. Voor andere beschermde soorten heeft het plangebied geen betekenis.

Beoordeling Wet natuurbescherming

- Risico op aantasting essentieel foerageergebied van huismus (overtreding artikel Wnb 3.1). Maatregelen zijn nodig om een risico op overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen.
- Risico op vernietigen/verstoren van broedgevallen van algemene soorten vogels (overtreding artikel Wnb 3.1). Maatregelen zijn nodig om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen.
- Het project veroorzaakt geen negatieve effecten op Natura 2000-gebieden (stikstofbeoordeling is geen onderdeel van deze toetsing), NNN en regels van Houtopstanden uit Wnb zijn niet van toepassing.

Maatregelen

Het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2017) geeft verschillende mogelijkheden om foerageerbiotoop te maken en te behouden (zie 3.3 Verbeteren habitat in bestaand of nieuw leefgebied). Samengevat gaat het om voldoende dekking in de vorm van dichte struiken van waaruit de mussen kunnen foerageren in kruidenrijke begroeiingen op zaden en insecten. Beheer van deze kruidenvakken is extensief. Door parkeerterreinen en trottoirs uit te voeren met klinkers of half verharding kunnen ook deze onderdelen een functie hebben als foerageergebied. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden worden foerageeropties voor huismussen behouden. Dat betekent dat pioniersbegroeiing op het bouwterrein zo lang mogelijk in stand wordt gehouden. Het grasland op de voormalige locatie van het wijkcentrum wordt buiten het broedseizoen van de huismus verwijderd. Geadviseerd wordt om een huismusdeskundige te betrekken bij het maken van het inrichtings- en beheerplan en bij de uitvoering van het project.

Om te voorkomen dat broedende vogels verstoord worden moet het rooien van struiken en bomen in de periode september t/m februari uitgevoerd worden. Verwijderen van bomen en struiken in de broedperiode kan alleen als voorafgaande van de kap gecontroleerd is dat er geen vogels broeden in het werkgebied.

Als tijdens de werkzaamheden egels of muizen of verblijfplaatsen van deze dieren worden aangetroffen worden maatregelen genomen om te zorgen dat deze dieren niet worden gedood. Verplaats egels naar een beschutte locatie buiten het bereik van de werkzaamheden. Verwijder vegetatie/dekking en geef dieren de gelegenheid om het plangebied te verlaten.

Referenties

Hoefsloot, G., 2017. Quick scan beschermde soorten Fuchsiastraat 10 te Nijmegen. Notitie 17-0517/17.05513/GerHo. Bureau Waardenburg, Culemborg.

Voor vragen over deze notitie kunt u contact opnemen met G. Hoefsloot en J. Daamen.

Akkoord voor uitgave: Kwaliteitszorg Bureau Waardenburg bv
Drs. F. van Vliet

Paraaf:

Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv; opdrachtgever vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Bureau Waardenburg bv / Gemeente Nijmegen

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden vervaelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, digitale kopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus. Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is gecertificeerd door EIK Certificering overeenkomstig ISO 9001:2015.. Bureau Waardenburg bv hanteert als algemene voorwaarden de DNR 2011, tenzij schriftelijk anders wordt overeengekomen.

Bureau Waardenburg, Varkensmarkt 9 4101 CK Culemborg, 0345 51 27 10, info@buwa.nl, www.buwa.nl